

Vildt nok?

Det mener københavnernerne om biodiversitet

Billedet er taget på Kastellet og viser en variation mellem vildere vegetation, en svane der ligger på æg og menneskelig benyttelse

Indhold

- 3 Introduktion
- 5 Hovedkonklusioner
- 8 Borgerinddragelsen i tal

Aktiviteter og involvering

- 10 Formidling i det offentlige rum
- 11 Sociale medier
- 12 Telefonundersøgelse
- 13 Spørgeskema udsendt via Københavns Kommunes Borgerpanel
- 14 Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe
- 16 Vild September
- 17 Virtuelle workshops
- 18 Konference
- 19 Hørt Ungdom
- 20 Grønne organisationer

Hovedkonklusioner uddybet: Det mener københavnernes

- 22 Bevar og forbedre den eksisterende biodiversitet
- 24 Mere biodiversitet i byen
- 26 Mere viden og uddannelse
- 28 Flere frivillige fællesskaber

Billedet er taget på Vestre Kirkegård og viser et vildt hjørne med ældre træer, en lille år og vildtvoksende planter

Introduktion

Hen over sommeren 2021 er over 13.000 københavnere blevet inddraget og har givet deres visioner, input og ideer til fremtidens biodiversitet i København. Københavnerne er blevet inddraget via bl.a. spørgeskemaer, workshops og guidede gåture. Parallelt med borgerinddragelsen har der været en oplysningskampagne i det offentlige rum med bl.a. plakater, postkort på cafeerne, frøposer og opslag på de sociale medier.

Denne involvering af københavnere er afsættet for Københavns Kommunes strategi for biodiversitet frem mod år 2050. Gennem forløbet har både borgere, private aktører, organisationer, fagfolk, lokaludvalg, miljøpunkter og kommunens fagfolk været involveret. Borgerinddragelsen har været forankret hos Teknik- og Miljøforvaltningen, der har fået hjælp til at facilitere dialogen fra Megafon, Naboskab, Good Company Copenhagen og Habitats.

Borgerne er blevet spurgt ind til deres kendskab til biodiversitet samt deres ideer og holdninger til, hvordan vi i København skal sikre bedre forhold til biodiversitet, økosystemer og artsrigdom i fremtiden.

Københavns Kommune og Danmarks Naturfredningsforening har indgået et samarbejde med det formål at sikre en samlet retning for højere biodiversitet, større artsrigdom samt mere og bedre natur i københavnernes hverdag.

Sideløbende med borgerinddragelsesforløbet har Danmarks Naturfredningsforening været i dialog med og indsamlet input fra en række forskellige grønne organisationer. Danmarks Naturfredningsforenings egne anbefalinger til naturen i København er vedlagt strategien i et separat bilag.

Generelt er der en stor overensstemmelse mellem svarene på tværs af undersøgelsens forskellige aktiviteter og platforme. Også på tværs af fagfolk, kommunale fagfolk, ildsjæle og borgere er der stor overensstemmelse i holdningerne. Det er især vigtigheden af biodiversitet og det at bevare den natur, vi allerede har, der kommer til udtryk.

Billedet viser boden, hvor deltagere ved Amager klima- og demokratifestival, kunne komme med deres input til biodiversiteten i København frem mod år 2050. Foto: Habitats.

Borgerinddragelsen har bestået af følgende aktiviteter:

- En telefonundersøgelse
- Et spørgeskema i Københavns Kommunes Borgerpanel
- Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe
- Vild September (fysiske arrangementer i forskellige bydele i september 2021)
- Virtuelle workshops
- En konference for grønne interessenter
- Undervisnings- og inddragelsesforløb for 8. klasser fra tre københavnske skoler (Hørt Ungdom)
- Danmarks Naturfredningsforenings inddragelse af grønne organisationer

Målgruppe og repræsentativitet

Målgruppen for inddragelsen har været et bredt udsnit af københavnernes

De har været repræsenteret gennem en bred vifte af borgerrettede aktiviteter, der har sigtet mod at ramme på tværs af alder, uddannelsestrin, køn og bopæl.

Formålet med borgerinddragelsen:

Formålet med en bred inddragelse af københavnernes, som grundlag for Københavns Kommune kommende strategi for biodiversitet har været at give københavnernes mulighed for at komme med ideer, input og ønsker til, hvordan biodiversiteten skal udvikle sig i København fremadrettet.

Borgerinddragelse har haft fokus på at undersøge borgernes holdninger og kendskab til biodiversitet, skabe grundlag for forankring og ejerskab til biodiversitetsdagsordenen samt at oplyse om kommunens arbejde med biodiversitetsstrategien og begrebet biodiversitet.

Hovedkonklusioner

På tværs af de adspurgte borgere og borgerinddragelsesaktiviteterne har der vist sig fire overordnede dominerende temaer for københavnernes fremtidige visioner til biodiversiteten i byen

1. Bevar og forbedre den eksisterende biodiversitet
2. Mere biodiversitet i byen
3. Mere viden og uddannelse
4. Flere frivillige fællesskaber

Deltagerne i undersøgelsen har også budt ind med en lang række andre temaer, der optager dem, bl.a. naturopfattelse, brugen af naturen og konkrete projekters påvirkning af biodiversitet.

Disse temaer bliver ikke behandlet i denne opsamling, da den fokuserer på de hovedtemaer, som flertallet af deltagerne har peget på.

Billedet viser en barn, der udforsker Vigerslevparkens vilde vegetation

1. Bevar og forbedre den eksisterende biodiversitet

København er en by, der vokser. Derfor har befolkningstilvæksten og nye byggerier også været et emne i samtalerne med københavnere. De udtrykker stolthed og tilknytning til Københavns eksisterende natur. Deres faglige kendskab til biodiversitet er høj og kommer blandt andet til udtryk i en viden om, at de gamle naturområder har en høj artsrigdom og biodiversitet. De ønsker en større vilje til at bevare de eksisterende områder med biodiversitet og understøtte biodiversitet med den rette pleje, så naturen kan få lov til at være mere vild til gavn for insekter og dyr.

København er som storby ved vandet. En by, hvor borgere og aktører ser gode muligheder for at udnytte havnen, kysten, søer og vandløb til at forbedre biodiversiteten. Også at skabe grønne og blå forbindelser som binder by, vand og natur sammen.

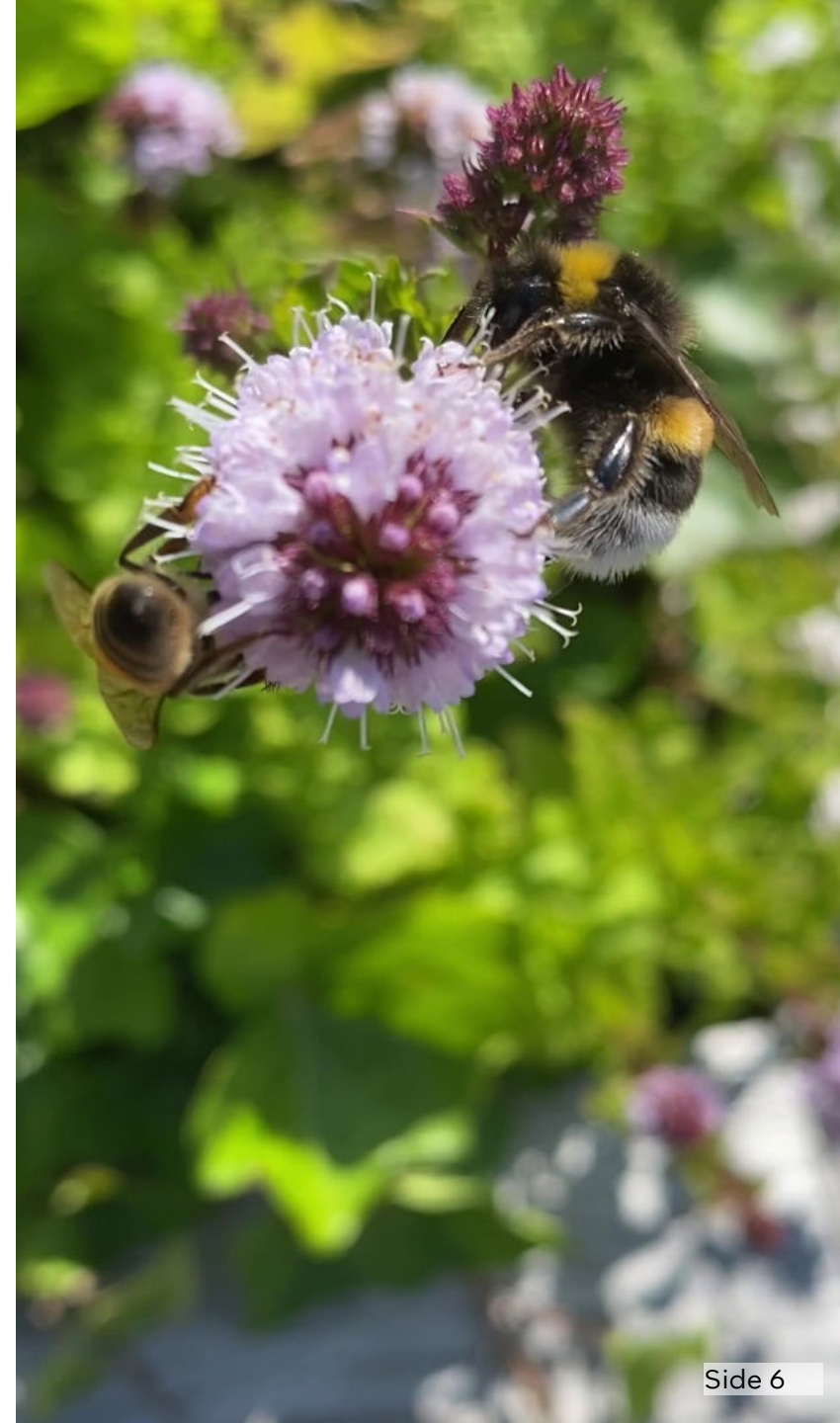
2. Mere biodiversitet i byen

Københavnerne ønsker generelt mere natur i byens små rum og pladser og at disse gerne må være vilde, så de bidrager til biodiversitet. Byen og naturen skal hænge sammen, og det er vigtigt for københavnere, at hensynet til biodiversitet bliver tænkt ind i byudviklingen.

De adspurgte københavnere ønsker større sammenhæng mellem eksisterende og nye grønne byrum eksemplificeret gennem tiltag som fx at skabe grønne og blå korridorer, der skaber sammenhæng mellem byens større grønne og blå områder, og dermed skaber bedre mulighed for at biodiversitetens kan sprede sig, også udover kommunegrænsen.

Borgerne er ambitiøse i deres ønsker og visioner og ser gerne, at mange af byens asfalterede og flisebelagte områder bliver omdannet til grønne arealer med biodiversitet. Generel ønskes der tænkt i nye kreative partnerskaber.

Københavnerne giver udtryk for, at byens vand, både i form af havnen, kysten, vandløb og søer, er varemærke for København og har betydning for dem. Der efterspørges større fokus på at understøtte biodiversiteten i byens blå områder og på at bruge dem til at skabe biodiversitets-forbindelser og værdifulde habitater i overgangszonen mellem land og vand.

3. Mere viden og uddannelse

De deltagende københavnere er engagerede i biodiversitetsdagsordenen og synes, at biodiversitet er vigtig i byen, men udtrykker også en bekymring for, at biodiversitet er et komplekst emne at sætte sig ind i. Derfor bliver der udtrykt ønske om, at den gængse viden om natur og biodiversitet bliver løftet og sat i fokus. Et konkret forslag er, at biodiversitet bliver en fast del af skoleskemaet, så børn og unge tidligt får et tilhørsforhold til biodiversiteten i byen. Der er bred enighed om, at der skal være en praktisk tilgang til undervisningen i biodiversitet i folkeskolerne. Derudover gives der udtryk for behov for natur(ud)dannelse til den brede befolkning fx i form af aftenskoletiltag. Det foreslås bl.a., at der skabes samarbejde mellem kommunen, frivillige, forskere, uddannelsesinstitutioner og grønne organisationer om at øge viden og forståelse for biodiversitet i den brede befolkning. Københavnerne giver generelt udtryk for, at der skal laves tiltag, der sikrer en bred naturdannelse og naturforståelse, både for biodiversiteten på land og til vands.

4. Flere frivillige fællesskaber

Frivillig deltagelse er et vigtigt emne for københavnere og opfattes som et vigtigt led i den demokratiske proces. Derfor efterspørger københavnere en lettere adgang til kommunen, når de vil etablere frivillige fællesskaber. I denne forbindelse er ønsket om mere viden kommet frem og i tillæg til det et ønske om, at engagerede københavnere kan søge faglig sparring hos kommunen. Konkret efterspørges der både mulighed for personlig sparring med kommunale fag- og driftsfolk, men også digitale værktøjer fx i form af videnskataloger, hvor frivillige aktører kan dele erfaringer.

Konkret nævnes ønsket om en frivillighedskordinator eller et frivillighedskorps som en ressource, der kan bistå københavnere og de frivillige foreninger i deres arbejde for mere biodiversitet, og som kan formidle og videregive viden om biodiversitet til borgerne.

De deltagende københavnere efterspørger, at Københavns Kommune sætter øget fokus på at etablere samarbejder mellem aktører og kommunen. For at benytte den kæmpe ressource, som mange aktører og ildsjæle med stor viden og erfaring indenfor at fremme biodiversitet, udgør.

Borgerinddragelsen i tal

På tværs af alle inddragelsesprocesserne har der deltaget rundt regnet 13.000 københavnere, som har bidraget med deres holdninger og input til biodiversiteten.

- **Telefonundersøgelse**
  - 1.009 har deltaget i en telefonundersøgelse om kendskab og holdninger til biodiversitet.
- **Spørgeskema sendt ud til deltagere i Københavns Kommunes Borgerpanel**
  - 9.163 har besvaret et online spørgeskema om deres holdning til biodiversitet og deres foretrukne naturelementer.
- **Digitalt online spørgeskema, som er markedsført via postkort på caféer, Københavns Kommunes hjemmeside og sociale medier**
  - 995 besvarelser (10% af disse har angivet, at de ikke bor i Københavns Kommune).
- **Vild September arrangementer**
  - På tværs af 21 arrangementer er deltagelsen estimeret til at være 1000 personer
- **Konference**
  - 160 fagfolk, kommunalt ansatte og ngo'er m.fl. deltog i konferencen.
- **Digitale workshops**
  - 56 borgere har deltaget i virtuelle workshops.
  - 17 fagpersoner har deltaget i virtuel workshop.
- **Inddragelse af børn og unge gennem Københavns Kommunes Hørt Ungdom**
  - 78 børn og unge har været involveret gennem et undervisningsforløb.
- **Inddragelse gennem sociale medier**
  - 941 input og kommentar via 24 opslag
  - 356.000 gange er Københavns Kommunes opslag på de sociale medier blevet set.

Billede af gadeplakat om borgerinddragelsen, taget på Vigerslev Allé i sommeren 2021

Aktiviteter og involvering

Involveringen af københavnernes er sket gennem fysiske og digitale aktiviteter

Billedet viser boden, hvor deltagere ved Amager klima- og demokratifestival, kunne komme med deres input til biodiversiteten i København frem mod år 2050. Foto: Habitats.

Formidling i det offentlig rum

Fra maj til september 2021 er københavnernes via plakater i byrummet, postkort på caféerne, opslag på sociale medier og Københavns Kommunes hjemmeside blevet gjort opmærksom på og inviteret til at deltage i borgerinddragelsens forskellige aktiviteter.

I uge 33, 34 og 35 har to forskellige postkort med information om biodiversitetsstrategien og inddragelsesprocessen været at finde på 400 caféer og biografer i hele København. Postkortene har informeret om Vild September-arrangementerne og opfordret borgerne til at deltage i den offentligt tilgængelige online spørgeskemaundersøgelse.

Der var sat 65.000 eksemplarer af hver af de to postkort op, heraf blev hhv. 83% og 78% taget fra stativerne i løbet af de tre uger, kortene var tilgængelige. De postkort, der var tilbage efter de tre uger, blev stående i stativerne.

I uge 35 hang der plakater med oplysning om strategien og inddragelsesprocessen 130 forskellige steder i byen.

Københavns Kommunes hjemmeside er løbende blevet opdateret med information om biodiversitetsstrategien, aktiviteter, tidsplan og mulighederne for at komme med input.

Der blev produceret en frøpose med information om biodiversitetsstrategien, som blev omdelt til arrangementer og på biblioteker og i kulturhuse.

Sociale medier

På Københavns Kommunes sociale medier har der været reklameret for online workshops og Vild September-arrangementerne samt opfordret til, at københavnere kunne bidrage med deres input ved at besvare det offentligt tilgængelige spørgeskemaundersøgelse.

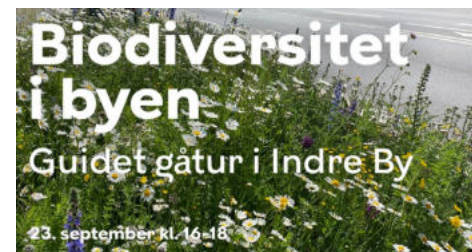
Den samlede indsats har kørt i perioden maj-september og bestod af 24 opslag. Opslagene har været på hhv. Københavns Kommunes Facebook, Instagram og LinkedIn. Disse opslag er blevet set 356.000 gange, der er kommet 3.400 likes og 941 kommentarer, og derudover er en del af opslagene blevet delt videre ud til andre grupper brugere af de sociale medier.

Opslagene kan kategoriseres i fire grupper med udgangspunkt i hver deres aktiviteter:

- Ti opslag om biodiversitetsworkshoppe
- Fire opslag om de guidede gåture
- Fem opslag om Vild September arrangementerne
- Fem opslag om den offentligt tilgængelige spørgeskemaundersøgelse

Opslagene om deltagelse i spørgeskemaundersøgelsen har relativt set haft det største aftryk med en rækkevidde på 103.087 borgere, og det har samtidigt været det mest debatskabende med 2.080 likes og 411 kommentarer fordelt på fem opslag.

På tværs af kanalerne er det Facebook, der har været den mest debatskabende platform, men også Instagram og LinkedIn har skabt interaktion.

Kilde: Et udklip af nogle af de opslag, der har været lagt på de sociale medier i forbindelse med borgerinddragelsesforløbet.

Telefonundersøgelse

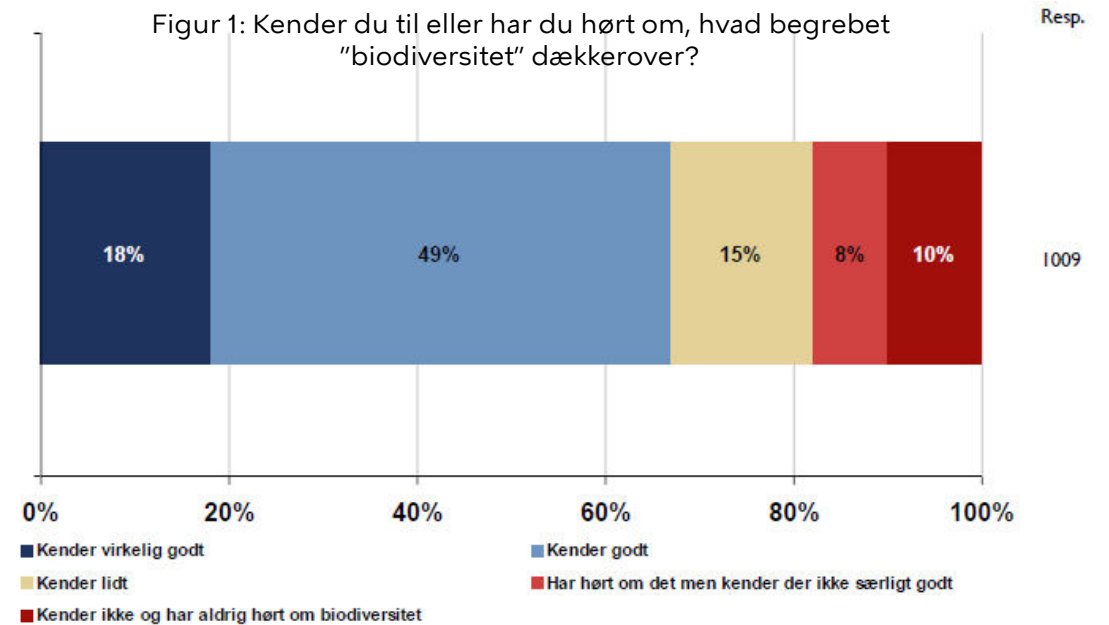
Telefonundersøgelsen har givet et grundlæggende indblik i københavnernes holdning, opfattelse og forståelse af biodiversiteten i byen.

Formålet med telefonundersøgelsen var at afdække kendskab og holdninger til biodiversitet blandt københavnerne. Med sine 1.009 respondenter har undersøgelsen givet et statistisk sikkert indblik i københavnernes holdninger.

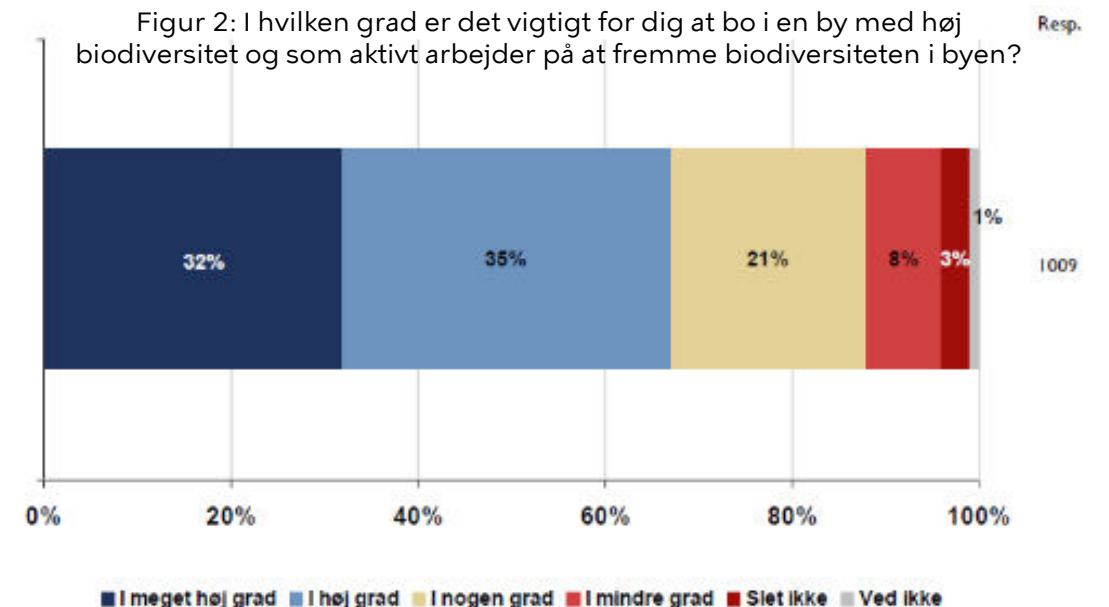
Undersøgelse har vist, at ca. 9 ud af 10 københavnere har kendskab til begrebet biodiversitet og heraf har 8 ud af 10 kendskab til, hvad begrebet dækker over. (figur 1). Deltagerne er også blevet spurgt til vigtigheden af, at biodiversiteten i byen forbedres (figur 2). 88 % procent af deltagerne finder dagsordenen vigtig i nogen, høj eller meget høj grad.

Der er et tydeligt overlap mellem dem, der interesserer sig for biodiversitet, og dem, der har kendskab til begrebet "biodiversitet". Dette peger på, at der er et stort potentiale i København for at øge det borgerdrevne incitament for at forbedre biodiversiteten, ved at øge kendskabet til biodiversitet.

Figur 1: Kender du til eller har du hørt om, hvad begrebet "biodiversitet" dækker over?

Figur 2: I hvilken grad er det vigtigt for dig at bo i en by med høj biodiversitet og som aktivt arbejder på at fremme biodiversiteten i byen?

Københavns Kommunes Borgerpanel

Spørgeskemaundersøgelsen, der har været sendt ud til Københavns Kommunes Borgerpanel, har givet et repræsentativt indblik i københavnernes brug af byens parker og naturområder samt hvilke naturelementer, københavnernes især finder attraktive.

9.163 ud af borgerpanelet knap 20.000 borgere har svaret på undersøgelsen, hvilket er en høj svarprocent. Besvarelserne er blevet tilpasset, så resultaterne afspejler den faktiske befolkningssammensætning i Københavns Kommune.

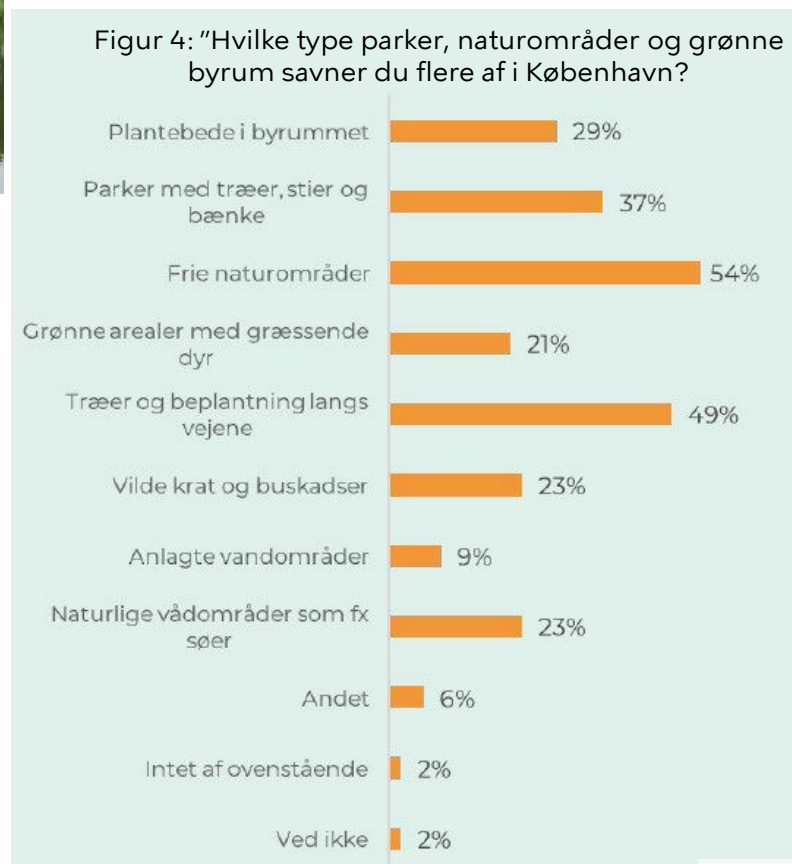
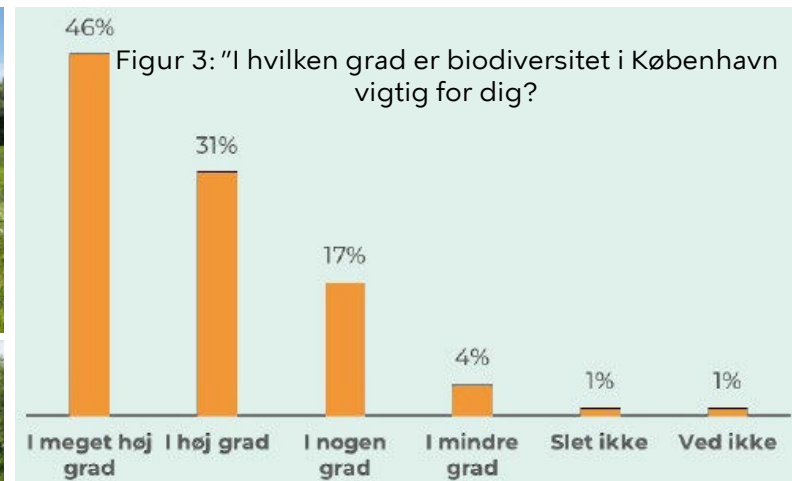
På næste side ses en word cloud (ordsky) over, hvilke ord københavnernes først tænker på, når de hører ordet "biodiversitet".

Spørgeskemaundersøgelsen viser blandt andet, at københavnernes går op i, at der findes biodiversitet i København og at de efterspørger mere vild natur og biodiversitet i København. (figur 3 og 4).

Efter spørgsmål om brug og holdninger til biodiversitet blev respondenter præsenteret for ni billeder af forskellige naturtyper/naturelementer sammen med spørgsmålet "I hvor høj grad er du tiltrukket af denne type natur?". Formålet med dette var at tage højde for, at natur er et sanseligt fænomen, og det derfor kan være svært at danne sig et reelt billede af, hvilke naturtyper københavnernes bedst kan lide uden brug af billeder.

Dette spørgeskema har derfor været udarbejdet med henblik på at få sanseligheden oversat gennem brugen af billeder af forskellige naturtyper. Til højre ses to af de tre mest foretrukne billeder fra spørgeskemaet øverst, mens to af de tre mindst foretrukne ses nederst.

Fællestrækkene for de mest foretrukne billeder er, at naturen fremstår vildtvoksende, pæn, idyllisk og autentisk uden stor menneskelig indblanding, mens de mindst foretrukne billeder er af naturtyper, der er præget af symmetri og af, at stederne tydeligt er til for mennesker, samt naturtyper præget af rod og dødt ved.

Digitale spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe

Det digitale spørgeskema tilgængeligt via Københavns Kommunes hjemmeside og SoMe, har givet et indblik i hvordan Københavnerne bruger byens natur og i hvilken grad respondenter ønsker naturen og naturoplevelser skal spille en rolle i København i fremtiden.

995 personer har besvaret spørgeskemaet, heraf har 10% angivet at de ikke er bosat i Københavns Kommune. Spørgeskemaet har været gjort frit tilgængeligt på Københavns hjemmeside og SoMe, dette er platforme med mange oplysninger og tilbud og derfor må det forventes, at respondenterne i overvejende grad er interesseret i biodiversitet og natur på forhånd.

Respondenterne er ulige fordelt på bydel og køn. Alle bydele er repræsenteret i besvarelserne, med en overrepræsentation fra Nørrebro på 25%. Ligeledes er fordelingen af respondenternes køn meget ulige fordelt her er knap ¾ af respondenterne pige/kvinder. Knap 1/3 del af respondenterne er i alderen 30-39 år.

Blandt respondenterne er der i høj grad opbakning til at naturen er vigtig (figur 5) og skal spille en stor rolle i København i fremtiden (figur 6). Samt at aktiviteter i naturen forbedrer respondenternes helbredstilstand, psykiske velvære og humør. (figur 7)

I dette spørgeskema får Københavnerne mulighed for at komme med konkrete forslag til, hvilken rolle natur i København skal have i fremtiden by. Dette spørgsmål har givet 700 input, der overordnet fordeler sig på temaerne:

- Plant flere træer og vilde blomster og beskyt og bevar byens gamle træer
- Oplysning og uddannelse af borgere i biodiversitet - især henvendt børn
- Stil krav til byggeri: både nybyggeri og renovering om at bevare og fremme biodiversitet
- Grønt korridor-netværk gennem København
- Sikre større inddragelse af borgere i byen og opret en frivillighedskordinator på tværs af kommunens forvaltninger
- Bevar naturen, stop udvalgte byggerier
- Skab flere vilde naturområder i parker og på pladser
- Nedprioriter biltrafik og skab områder, der er rare for gående færdsel

Figur 5: I hvor høj grad spiller naturen i byen en rolle for dig i dag?

SVARMULIGHEDER	BESVARELSER	
I meget høj grad	71.95%	713
I høj grad	24.52%	243
Hverken/eller	1.82%	18
I lav grad	0.81%	8
I meget lav grad	0.50%	5
Ved ikke	0.40%	4
Ønsker ikke at svare	0.00%	0
I ALT		991

Figur 6: I hvilken grad ønsker du, at naturen skal spille en rolle i København i fremtiden?

SVARMULIGHEDER	BESVARELSER	
I meget høj grad	87.63%	871
I høj grad	11.07%	110
Hverken/eller	0.40%	4
I lav grad	0.10%	1
I meget lav grad	0.40%	4
Ved ikke	0.30%	3
Ønsker ikke at svare	0.10%	1
I ALT		994

Figur 7: I hvilken grad har du en oplevelse af, at aktiviteter i naturen forbedre.....?

	I MEGET HØJ GRAD	I HØJ GRAD	I NOGEN GRAD	I MINDRE GRAD	SLET IKKE	VED IKKE	ØNSKER IKKE AT SVARE	I ALT
... din helbredstilstand?	62.10% 616	25.60% 254	9.68% 96	1.41% 14	0.50% 5	0.60% 6	0.10% 1	992
... dit psykiske velvære og humør?	79.03% 784	17.04% 169	3.23% 32	0.40% 4	0.20% 2	0.00% 0	0.10% 1	992
... dit sociale liv?	34.41% 341	29.57% 293	26.94% 267	6.56% 65	1.21% 12	1.21% 12	0.10% 1	991

"Jeg drømmer om at være i en by, hvor natur og kultur kan vokse mere organisk frem, end vi ser i dag. Den by, vi har i dag, er for strømlinet, designet og skabt af cement og beton. Jeg drømme om et byrum, hvor naturen ikke er designet og æstetisk kun for mennesker, men bidrager til byens mangfoldighed. Det er ikke nødvendigvis et smukt rum, men det er mangfoldigt og rigt på sanseerfaringer og mange forskellige arters sameksistens."

(Borgerinput fra Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe)

Vild September

Københavnere har gennem 21 arrangementer og fire guidede gåture i september 2021 haft mulighed for at blive klogere på biodiversitet og tilkendegive deres holdninger og input til biodiversitetsstrategien.

I løbet af september har der været 21 åbne arrangementer, som københavnere med og uden forudgående viden om biodiversitet har kunnet deltage i. Foruden disse arrangementer var der fire guidede gåture, hvor den sete natur var omdrejning for samtalen. Til alle de fysiske arrangementer blev der uddelt postkort med link til borgerinddragelsens offentligt tilgængelige spørgeskema om biodiversitet.

Gennem arrangementerne har borgerne deltaget i samtaler, som har taget udgangspunkt i lokale sammenhænge og de konkrete arrangementers fysiske rammer. Det har understøttet en dialog, hvor der har været plads til at uddybe, hvad biodiversitet betyder i en lokal sammenhæng og hvad københavnere forbinder med biodiversitet og finder vigtigt i forhold til deres hverdag og fremtiden for biodiversiteten og bynaturen i deres lokalområde.

Samtalerne med borgerne har sammen med inputtene fra den offentligt tilgængelige spørgeskemaundersøgelse tegnet et billede af otte dominerende temaer på tværs af Vild September-arrangementerne.

Eksempler på Vild September-arrangementer

De otte dominerende temaer på tværs af Vild September-arrangementerne var:

1. Plant flere træer og vilde blomster, og beskyt og bevar byens gamle træer.
2. Oplys og uddan borgere i biodiversitet - især børn.
3. Stil krav til byggeri - både nybyggeri og renovering - om at bevare og fremme biodiversitet.
4. Etablering af et netværk af grønne korridorer gennem København, der sikrer sammenhæng mellem områder med eksisterende biodiversitet.
5. Sikre større inddragelse af københavnere, og opret en frivillighedskoordinator på tværs af kommunens forvaltninger.
6. Bevar naturen, stop udvalgte byggerier, der ødelægger natur og biodiversitet.
7. Skab flere vilde naturområder i parker og på pladser.
8. Nedprioriter biltrafik og skab områder, der er rare for fodgængere.

Biodiversitet i børnehøjde
Biodiversitetsoplevelser og aktiviteter for hele familien i Kløvermarken

Guidede gåture
Fire guidede ture gennem København indre by, Sydhavn og Østerbro med samtaler om biodiversitet i byen

Naturens dag
Naturens dag fejredes i Vanløse med en spændende dag med forskellig natur og biodiversitets aktiviteter

Mosetræf
Natur og biodiversitetsoplevelser for hele familien i form af forskellige underholdningsindslag, aktiviteter og konkurrencer

Virtuelle workshops

De virtuelle workshops gav mulighed for en mere dybdegående dialog med københavnernes, uden at de skulle møde fysisk op.

På vegne af Københavns Kommune afholdt Good Company og Habitats tre virtuelle workshops for hhv. borgere og fagpersoner i København. Formålet var at få dialog med borgere og fagfolk i en tid, hvor COVID-19 satte begrænsninger på fysiske møder. Der deltog i alt godt 70 personer ved de tre workshops.

- To virtuelle workshops var for borgere og har været annonceret gennem kommunens sociale medier.
- En virtuel workshop var for fagpersoner og har været annonceret via mail, Lokaludvalg og Miljøpunkter.

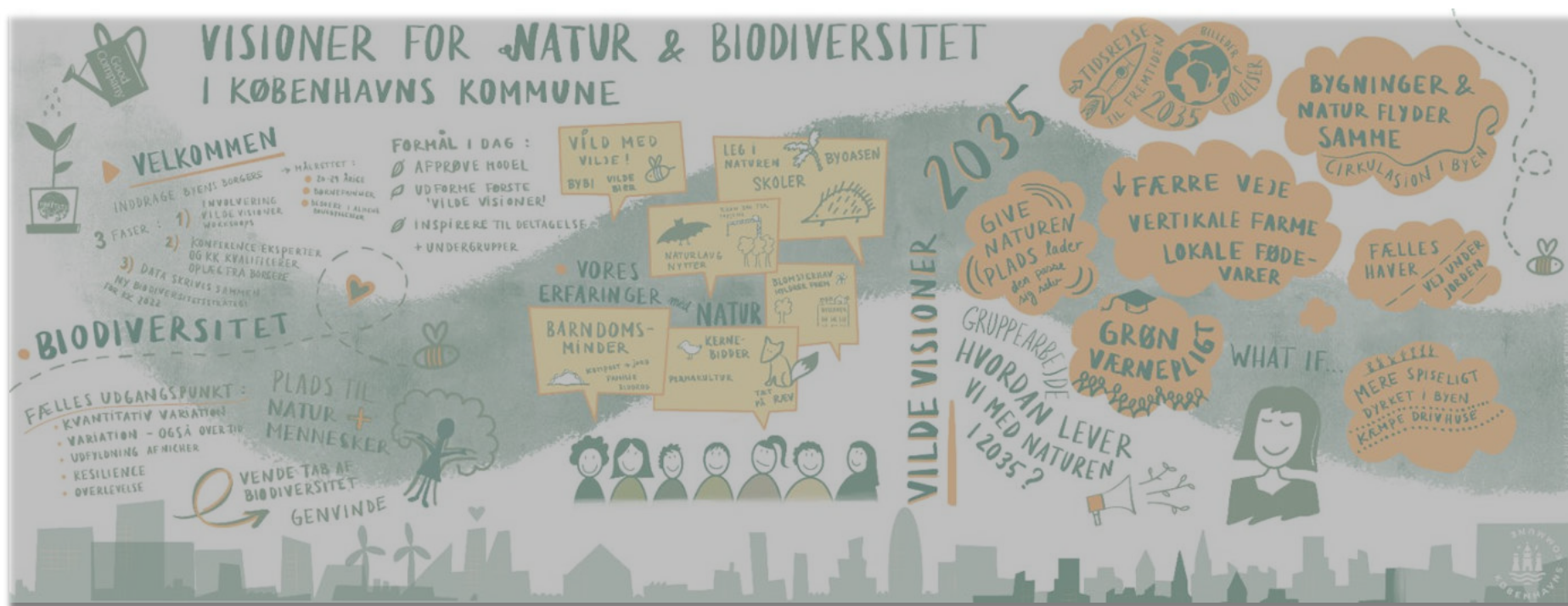
Workshopperne bød på en introduktion til arbejdet med biodiversitetsstrategien, en række forskellige spørgsmål og debatter både i plenum og i mindre grupper.

Deltagerne kom med input til, hvilke tiltag de ser som vigtige i en strategi for biodiversitet, samt hvilke barrierer og potentialer der er for biodiversiteten i København.

Deltagerne var enige om, at København har en vigtig rolle i forhold til biodiversitetsdagsordenen, både lokalt og nationalt. Dette skyldes, at Københavns har et stort potentiale i forhold til at skabe kendskab til og forståelse for biodiversitet, hvilket er vigtigt for at skabe engagement. Dette skyldes bl.a., at størstedelen af den danske befolkning er bosat i eller besøger København regelmæssigt, og derfor har byen et stort formidlingsmæssigt og dannelsesmæssigt potentiale.

De virtuelle workshops hovedkonklusioner er:

- Bevar og skab sammenhæng mellem byens grønne områder
- Bevar og beskyt byens træer
- Uddan børn, borgere og kommunale medarbejdere
- Tydeliggør den menneskelige og økonomiske gevinst ved natur
- Giv københavnernes natur i hverdagen, fx i form af fortovshaver og vilde rabatter
- Understøt og muliggør private initiativer
- Indtænk kirkegårdenes muligheder for biodiversiteten
- Sikre rent vand og levesteder i søer, havnen og langs kysten

En visuel opsamling på en af de virtuelle workshops, der er blevet afholdt.

Konference

Den 21. september 2021 blev der afholdt en konference for ildsjæle, frivillige organisation, private aktører og kommunale fagfolk for at få deres faglige input til, hvad der er vigtigt for en biodiversitetsstrategi.

Der var 160 deltagende samlet til en konference med et nytænkende og alternativt format. Konferencens formål var at samle viden, få inspiration og input til biodiversitetsarbejdet i København, herunder hvilke barrierer og muligheder Københavns Kommune skal have øje for i det fremadrettede arbejde med biodiversitet.

Konferencens mål var at skabe et stærkt fagligt udgangspunkt for at udarbejde en modig, praktisk og langsigtet biodiversitetsstrategi.

Konferencen bestod af korte oplæg fra oplægsholderne som dannede grundlag for diskussioner og samtaler ved bordene. Oplægsholderne var ligeledes vigtige deltagere ved bordene og deltog på lige fod i diskussionerne.

Emnerne til denne konference favnede bredt med oplæg om radikal biodiversitet, byernes rolle i forhold til biodiversitet, mere og bedre biodiversitet i København, børnenes visioner, arealkonflikter og synergi, fysisk planlægning og regionale sammenhænge, green washing, systemisk tænkning, naturundervisning i skolerne samt konkrete eksempler fra blandt andet Aalborg Kommune.

For at indsamle deltagernes mange input, sad der en bordsekretær ved hvert bord, som noterede input og idéer fra drøftelserne. Samtidig var der mulighed for, at deltagerne kunne skrive deres input på postkort.

Oplægsholdere på konferencedagen:

Anders Blok, Københavns Universitet
Anders Damkjær Andersen, FRAK
Carsten Rahbek, Københavns Universitet
Ellen Højgård Jensen, Dansk
Byplanlaboratorium
Ida Dalsgaard Nicolaisen, Extinction Rebellion
Kirsten Lund Andersen, Aalborg Kommune
Lars Anker Angantyr, Københavns Kultur- og
Fritidsforvaltningen
Maria Reumert Gjerding, Danmarks
Naturfredningsforening
Martin Keller, Københavns Børne- og
Ungdomsforvaltning
Rasmus Vincentz, Habitats
Sara Berg, KAB
Solveig Hvidtfeldt, Good Company Cph
Tony Juniper, Chair of Natural England (CBE)

Hørt Ungdom

Formålet med Hørt Ungdom-forløbet var at få skoleelevers visioner og ideer til biodiversiteten i fremtidens København. Her har 8. klasses elever fra tre forskellige københavnske skoler gennemgået et undervisningsforløb om biodiversitet og efterfølgende fremlagt deres idéer og visioner på konferencen den 21. september 2021.

I et samarbejde mellem Københavns Naturskole, Øresundsmiljøskolen, Hørt Ungdom, Afdelingen for Bæredygtig Udvikling under Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune har et undervisningsforløb for unge skoleelever været faciliteret. Under forløbet har 8. klasses elever fra Skolen på Islands Brygge, Kirkebjerg Skole og Heiberg Skole udarbejdet deres visioner og anbefalinger til fremtidens biodiversitet i København.

Gennem et to ugers forløb har hver klasse deltaget i fire heldags workshops.

- Workshop 1: Undervisning i og om den grå biodiversitet afsluttet med ideudvikling til forbedring af biodiversitet i den grå natur.
- Workshop 2: Undervisning i den blå biodiversitet på Øresunds Miljøskolen afsluttet med ideudvikling til forbedring af biodiversitet i den blå natur.
- Workshop 3: Undervisning om den grønne biodiversitet på Amager Fælled. afsluttet med ideudvikling til forbedring af biodiversitet i den grønne natur.
- Workshop 4: Idéudviklingsworkshop, hvor børnene satte deres viden om biodiversitet i spil og formulerede anbefalinger til biodiversitetsstrategien. Eleverne har samlet deres visioner og anbefalinger inden for tre kategorier, Den Blå Natur, Den Grønne Natur og Den Grå Natur.

Formålet med undervisningsforløbet var at inddrage børn og unge, så deres perspektiver høres og tages med i betragtning, når Københavns Kommunes biodiversitetsstrategi udformes. Samtidig understøtter forløbet, at de deltagende børn og unge har fået øget faglig forståelse for biodiversitet .

Forløbet havde også intention om at bygge bro mellem de unge og byens beslutningstagere, så politisk deltagelse gøres håndgribeligt og der skabes rum for dialog og samarbejde, så de unges kendskab til og muligheder for at deltage aktivt i byens udvikling øges.

Grønne organisationer

Gennem tre workshops faciliteret af Danmarks Naturfredningsforening har grønne organisationer givet deres input til, hvad der er vigtigt for biodiversiteten i København i fremtiden.

I et samarbejde mellem Miljøpunkt Indre By og Christianshavn, De Unge Biodiversitetsambassadører (DUB), Grøn Agenda Sydhavn, DOF København (DOF), Miljøpunkt Østerbro, Amager Fælleds Venner, Brønshøj-Husum Lokaludvalg, Bispebjerg Lokaludvalg og Utterslev Moses Naturplejelaug og Dansk Naturfredningsforening København har grønne organisationer sammen defineret ni temaer med dertilhørende handlingsforslag.

Formålet med denne inddragelse har været at få de grønne organisationers syn på, hvad der er vigtigt og relevant for Københavns Kommune i forhold til at sikre mere og bedre biodiversitet i fremtiden. Disse organisationer er desuden fortalere for at prioritere naturen og biodiversiteten og har praktisk erfaring i at have biodiversitetshensyn for øje.

De tre workshops har mundet ud i ni temaer:

1. Naturdannelse og naturglæde
2. Den blå natur - naturen i havet
3. Byudvikling og natur
4. Eksisterende grønne områder og ferske vande - sikre arter og deres habitat
5. Data og naturovervågning
6. Biodiversitet forankret i virksomheder
7. Drift af (kommunale) grønne arealer
8. Tværfagligt samarbejde
9. Borgerinddragelse

Billede af: et grønt byrum, Ved Vigerslev alle, med mulighed for ophold for både mennesker og fugle i form af hhv. bænke og fuglehuse.

De 4 fire HOVEDKONKLUSIONER

En gennemgang af de 4 fire hovedkonklusioner med tilhørende indsatsidéer og udsagn fra borgerinddragelsen af københavnernes.

1. **Bevar og forbedre den eksisterende biodiversitet**
2. **Mere biodiversitet i byen**
3. **Mere viden og uddannelse**
4. **Flere frivillige fællesskaber**

Bevar og forbedre den eksisterende biodiversitet

Et klart budskab fra de deltagende, og dette budskab viser også, at københavnernes har viden om biodiversitet og om vigtigheden af kontinuitet for at bevare og forbedre den eksisterende biodiversitet.

Københavnerne er glade for byens grønne åndehuller og ønsker at bevare disse. De har en god forståelse for, hvad biodiversitet er og at biodiversitet er vigtigt af hensyn til forskellige elementer (figur 9). Københavnerne har generel sots forståelse for, at det er de ældre naturområder og deres kontinuitet, der indeholder en høj biodiversitet.

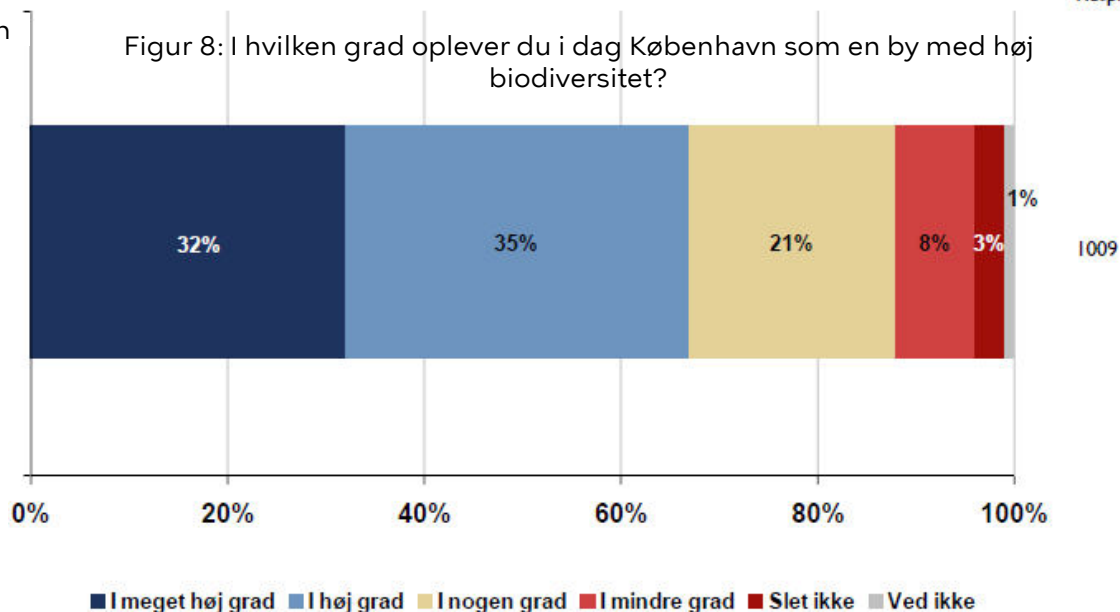
Debatten om, hvad der skal bevares, er meget følelsesladet for mange københavnere, der blandt andet har den opfattelse, at alle grønne pletter bliver set som potentielle byggepladser frem for bevarelsesværdig natur. Der er et ønske blandt borgerne om, at alle de nuværende frie arealer bliver udnyttet til fordel for biodiversiteten. I forbindelse med dette emne er der et dilemma mellem befolkningstilvæksten og naturen. Her ønsker borgerne en højere prioritering af naturen frem for at gøre plads til tilflytterne.

Indsatsidéer:

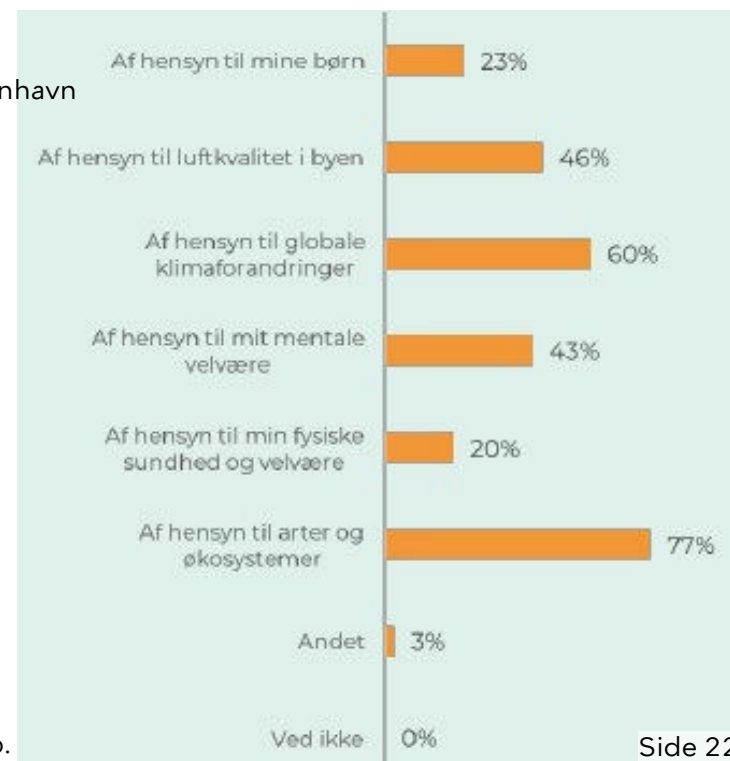
- Sikring af de områder i byen, hvor der er høj biodiversitet
- Omlægning af driften, så naturen står mere vildt
- Bevar byens træer
- Udskift og forbedre de udslidte bevoksninger i byens grønne områder

Svarene fra borgerne peger på en manglende sammenhæng mellem, hvordan de oplever biodiversitet i København og hvor vigtigt det er for dem at bo i en by med høj biodiversitet. Gennem telefonundersøgelsen svarede kun 13%, at de i høj grad eller meget høj grad oplever København som en by med høj biodiversitet, hvorimod 67% mener, at det i høj grad eller meget høj grad er vigtigt for dem at bo i en by med høj biodiversitet. (figur 8) Det viser et uforløst ønske hos københavnernes om at få mere biodiversitet i byen, end der er i dag.

Grafik fra Megafon

Figur 9: Hvorfor er biodiversitet i København vigtigt for dig?

Grafik af Naboskab.

Bevar og forbedre den eksisterende biodiversitet

“Eksisterende natur” er den natur og biodiversitetsmæssige værdi, som allerede findes i og netop input om at bibeholde den natur, der allerede findes i København har givet flest kommentarer. Her vises blot et lille udsnit af den overvældende tilslutning der er til, at det prioriteres politisk og fysisk at bevare den eksisterende natur.

“Eksisterende grønne områder skal bevares og opgraderes.” (Deltager på konferencen d. 21. september)

“Bevare og udvikle de naturområder som findes i forvejen med stor biodiversitet, i stedet for at bygge på de gamle naturområder og så etablere nye områder andre steder.” (Borgerinput fra Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe)

“Byens grønne arealer kan inddeles efter deres karakter og potentiale (fx grønne, gule og grå områder) og driften tilrettelægges herefter.” (Anbefaling fra workshop med grønne organisationer.)

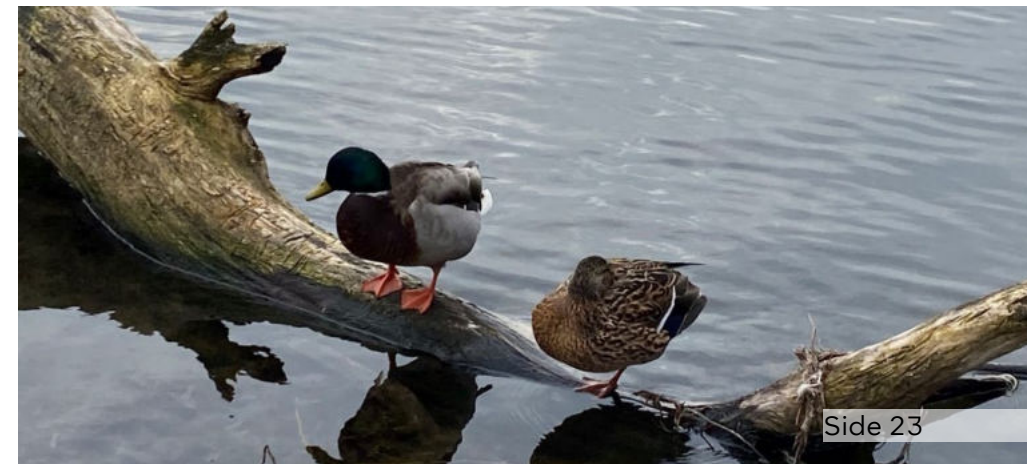
“Bevare de naturarealer, der allerede er! Indtænke natur og biodiversitet i lokalplaner. Stille krav til investorer/bygherrer m.v.” (Kvinde, 53 år, Borgerpanelet)

“Bevar byens træer! Lav en aktiv træpolitik, så store træer bevares. Plant flere træer på grå og kedelige strækninger.” (Borgerinput fra Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe).

“Udpegn og sikring af biodiversitetsområder (biologiske kerneområder), biologiske forbindelser og lokale naturområder.” (Anbefaling fra workshop med grønne organisationer)

“Tværkommunale samarbejder som Harrestrup Å” (Deltager på konferencen d. 21. september 2021.)

“Bevar den bynære natur, vi har” (Kvinde, kommentar på Facebook opslag.)

Mere biodiversitet i byen

Københavnerne har et stort ønske om mere biodiversitet og en større sammenhæng mellem byens grønne og blå oaser.

I forlængelse af københavnernes ønske om at bevare det byens eksisterende biodiversitet giver københavnerne også udtryk for, at de ønsker et større fokus på at øge biodiversiteten i den eksisterende bynatur og have biodiversiteten for øje, når byen udvikles og forandres.

Københavnernes mest dominerende input til, hvordan byen skal få mere biodiversitet, er ved at skabe sammenhæng mellem byens grønne områder, bl.a. i form af biodiversitetskorriderer.

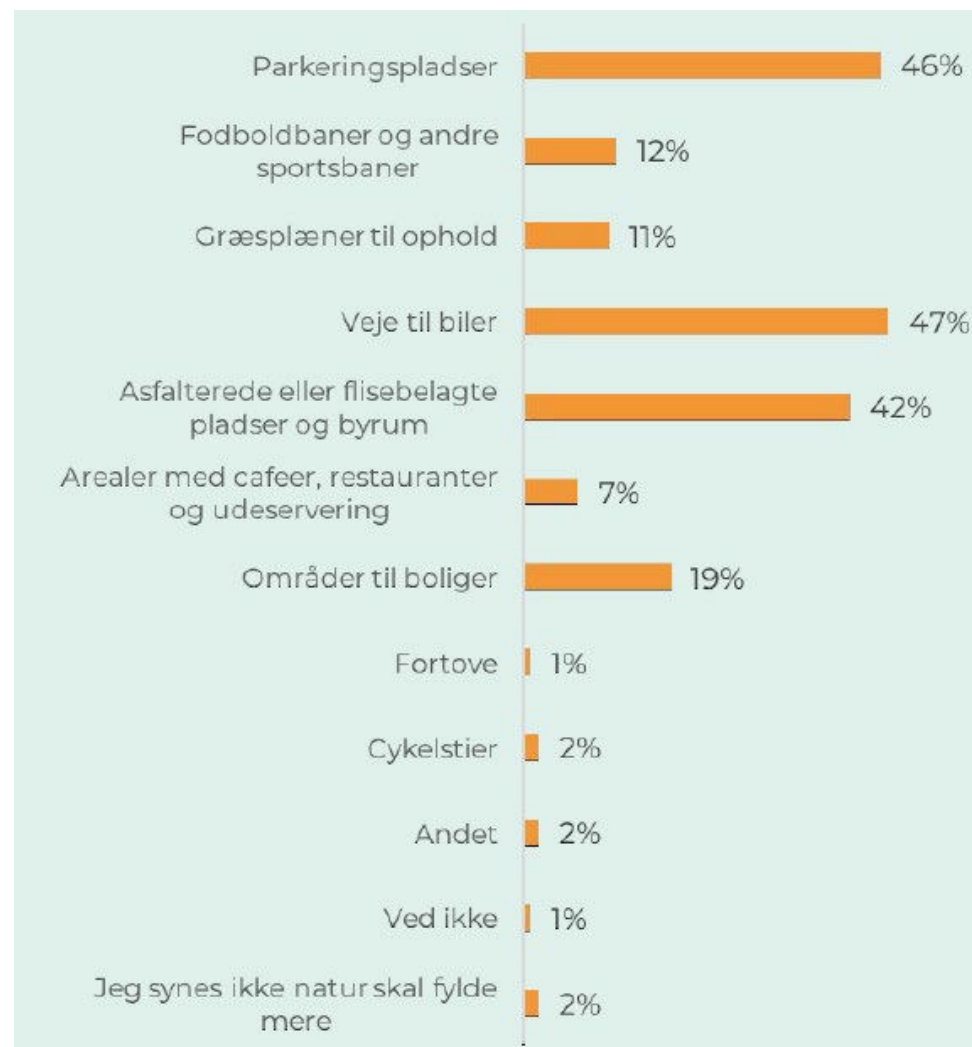
Københavnerne er bevidste om, at der generelt er kamp om pladsen i byens offentlige rum og at højere prioritering af biodiversitet vil medføre, at der er andre ting, der skal prioriteres mindre. Københavns Kommunes Borgerpanel er blevet spurgt ind til, hvad de er villige til at gå på kompromis med for at få mere biodiversitet i byen. (figuren til højre).

Den brede inddragelse har også peget på, at en anden væsentlig faktor for at opnå mere biodiversitet i København skal ske gennem planlægning af byen og ved at sikre øget kompetencer blandt byens driftsmedarbejdere/afdelinger.

Indsatsidéer:

- En stærkere kobling mellem byen, det grønne og livet i havet
- Flere sammenhængende naturarealer
- Etablering af grønne korriderer
- Vilde bede i vejkanter, rabatter og rundkørsler
- Anlæg af grønne tage og facader på forskellige slags bygninger

Figur 10: Hvis København skal have mere natur og biodiversitet, kan det kræve kompromisser med andre ting. Hvilke af følgende ting vil du være villig til at have færre af i byen for mere natur?

Grafik af Naboskab.

Mere biodiversitet i byen

Københavnere har mange gode idéer, når det drejer sig om at skabe mere biodiversitet og tænke kreativt for at få mere grønt ind i byen.

"Etablering af fysisk sammenhængende grønne korridorer" (Deltager på konferencen d. 21. september 2021.)

"Naturen som et element for alle. Naturen skal sprede sig rundt i alle byens afkroge og derved skabe sammenhæng for biodiversiteten og menneskets færden." (Borgerinput fra Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe)

"Vejtræer og vejbede - et sammenhængende net af småbiotoper langs vores øvrige infrastruktur." (Mand, 34 år. Borgerpanelet.)

"Samtænke klimadræn og mere natur, fremme beplantning på tagarealer, få ejer- og andelsbolig foreninger til at deltage - flere sammenhængende grønne kiler." (Kvinde, 56 år, Borgerpanelet.)

"Det er vigtigt, at vi kan bruge de parker, der er. Botanisk have er skøn at gå igennem i stedet for at gå ude i trafikken. Men det kan jeg ikke, fordi der kun er én indgang, alle de andre er der personalelås på" (Kvinde, kommentar på facebookopslag.)

"Forbind eksisterende og nye grønne områder med grønne korridorer." (Anbefaling fra workshop med grønne organisationer.)

"Plant vildt i alle rabatter og offentlige 'grønne bede' og gør det til et krav, at alt nybyggeri skal have lodrette haver op ad facaderne. Og så mangler København virkelig en træpolitik. I Berlin har alle træer numre, og dermed kan kommunen holde øje med dem og skifte dem ud, hvis de er døde." (Kvinde, kommentar på facebookopslag.)

"Grønt på alle busstopstedernes tage ligesom i Holland" (Kvinde, kommentar på facebookopslag.)

"Beplantning langs Københavns Havn, særligt fra Fisketorvet mod Langebro. Let og stor effekt" (Kvinde, kommentar på facebookopslag.)

"Arbejd systematisk med byens træer, registrering og løbende kontrol af sundhedstilstand for alle træer over en vis alder (brug evt. grønne organisationer, som kan adoptere bydele/bestemte træer)." (Anbefaling fra workshop med grønne organisationer.)

Viden og uddannelse

Københavnerne giver tydeligt og entydigt udtryk for, at viden om og forståelse for biodiversitet er den største barrierer for, at de kan være med til at udvikle byens biodiversitet.

På tværs af de adspurgte københavnere og inddragelsesaktiviteter står det klart, at den største barrierer for, at københavnere selv bidrager til mere biodiversitet, er manglende viden.

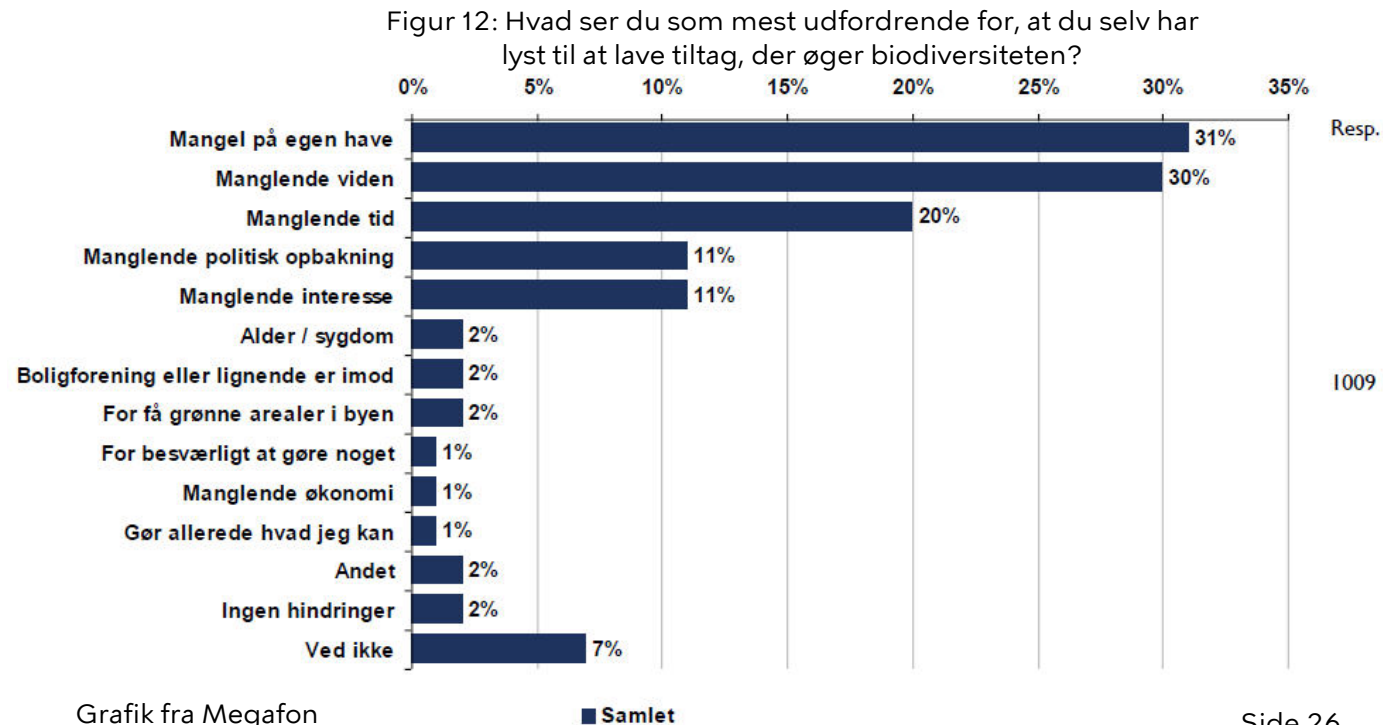
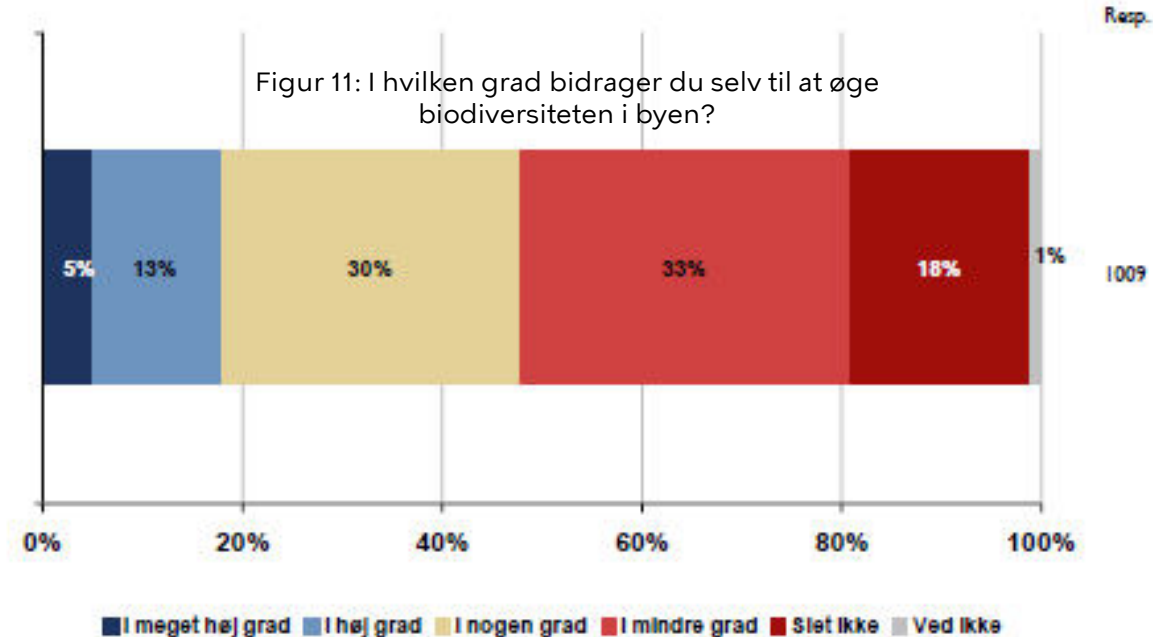
Københavnerne er generelt positive overfor biodiversitetsdagsordenen, men de mangler viden om og forståelse for, hvordan de kan hjælpe til at styrke biodiversiteten, samt viden om, hvordan deres daglige handlinger påvirker biodiversiteten, og hvilke ting, man kan gøre, uanset om man bor i lejlighed eller hus.

Københavnerne udtrykker tydeligt, at det er vigtigt med forståelse for biodiversitet og at opleve biodiversiteten i sin hverdag for at skabe engagement i biodiversitetsdagsordenen. (figur 12) Graferne til højre viser, at der er stort potentialer for, at københavnere i højere grad kan bidrage til byens biodiversitet. (figur 11) Københavnerne oplever de største udfordringer som værende manglende viden og mangel på egen have.

Gennem borgerinddragelsesaktiviteterne er københavnere kommet med konkrete forslag til indsatser, der kan øge den generelle viden om og forståelse for biodiversitet i København.

Indsatsidéer:

- Naturvejleder/naturformidlere i skolen og daginstitutioner
- Naturformidler i kulturhuse
- Inspirationskurser for private haveejere og virksomheder m.fl.
- Platform til vidensdeling
- Opkvalificering af driftsarbejdere (frivillige, kommunale og private)

Viden og uddannelse

Københavnernes efterspørger generelt mere viden om, hvordan de kan understøtte biodiversitetsdagsordenen. De adspurgte udtrykker også at viden om og forståelse for biodiversitet er vigtig for at Københavnerne adfærd ændres mod at fremme den lokale og globale biodiversitet.

"... det, vi faktisk har brug for, er en samling af al den viden, som forklarer og viser, hvordan det ville være at LEVE i 2050 alt efter, hvad vi vælger at bruge vores ressourcer på i dag. Pludselig bliver det vigtig for de fleste, der lever på jorden, fordi de også skal leve i 2050." (Kvinde, 22 år, Borgerpanelet)

"Inspirationskurser for private haveejere, evt. i samarbejde med grønne organisationer" (Anbefaling fra workshop med grønne organisationer.)

"Øget fokus på drift og pleje i relation til også på længere sigt at bevare og måske endda styrke biodiversitet. (...)" (Kvinde, 56 år, Borgerpanelet)

"En fælles platform til vidensdeling mellem forvaltninger og virksomheder og borgere." (Deltager på konferencen d. 21. september 2021)

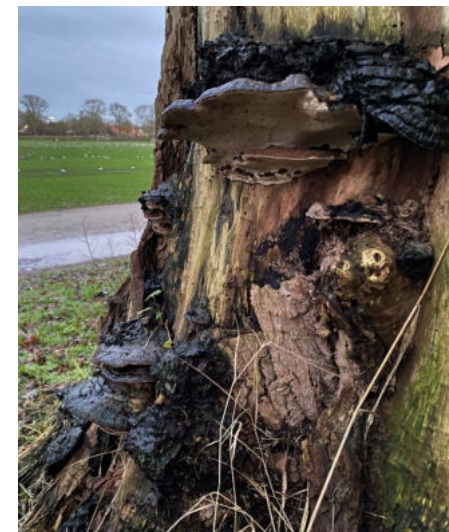
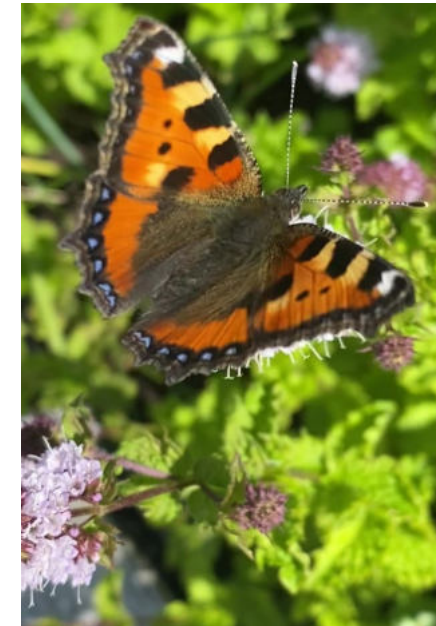
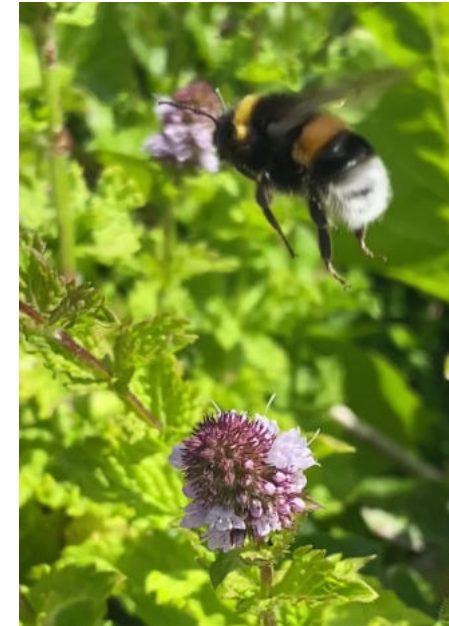
"Ansæt naturvejledere, der kan oplyse og inspirere børn såvel som forældre og bedsteforældre. Vi er alt for længe blevet undervist i henholdsvis botanik og zoologi. Vi mangler viden om symbiosen mellem dyr og planter." (Mand, 68 år, Borgerpanelet)

"Workshops i, hvordan naboer i en gård kan mødes om at lave mere biodiversitet i deres gård. Jeg tror, mange går død i gårdudvalgs-konceptet og ikke rigtigt engagerer sig (...)" (Kvinde, kommentar på facebookopslag.)

"Gør parkerne vildere, giv støtte til og viden om, hvordan private gårdanlæg i ejer- og andelsforeninger og almennyttige boliger gøres vildere og mere biodiverse. Plant støjdæmpende bevoksning fx i Fredens Park." (Borgerinput fra Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe)

"Opbygning af læringsmiljøer for børn og unge." (Anbefaling fra workshop med grønne organisationer)

"Kan der oprettes og vedligeholdes en hjemmeside - udelukkende til biodiversitet? (i stil med klimakvarter.dk)" (Deltager på konferencen d. 21. september)

Frivillige fællesskaber

Blandt københavnernes er der bred enighed om, at engagement, forståelse og ændret adfærd i forhold til biodiversitet skal ske ved i højere grad at gøre brug af frivillighed og borgerinddragelse, samt ved at styrke samarbejdet mellem byens frivillige og kommunen skal styrkes.

Københavnernes er frivilligt engageret i forskellige foreninger og samles også her om biodiversitetsdagsordenen. Den store tilslutning, der har været til borgerinddragelsesforløbet viser, at københavnernes gerne vil "frivilligheden" også når det gælder biodiversitet.

Borgerinddragelsesforløbet har vist et tydeligt ønske om, at Københavns Kommune skal samarbejde og understøtte borgere og frivillige i at ville skabe biodiversitet i København. Københavnerne er kommet med en række bud på hvordan frivilligheden kan styrkes indenfor biodiversitetsområdet.

Indsatsidéer:

- Frivillighedskoordinator eller korps
- Stadsbiolog/stadsgartner
- Biodiversitetskoordinator
- Aktivering af borgerne i arbejde med biodiversitet

Forslaget om en frivillighedskoordinator gives markant flest gange. Dette skyldes, at Københavns Kommune har haft en frivillighedskoordinator indtil for få år siden, og mange københavnere gav tydeligt udtryk for, at de savnede denne funktion. Der efterspørges således en funktion i kommunen, der har ansvaret for at bringe frivillige og foreninger sammen samt at skabe partnerskaber mellem frivillige og kommunen.

Forslaget om en stadsbiolog/stadsgartner ses også rigtig mange gange. Dette skyldes bl.a., at Teknik- og Miljøudvalget i foråret 2021 vedtog, at København skal have en stadsgartner, men at der ikke er fundet finansiering til dette. Og dels at Aalborg kommune har en stads gartner og har været i offentligheden med at have hævet ambitionsniveauet for biodiversitet

Billede af: 8. klasses elever, der lærer om Biodiversitet. Billedet er taget under Hørt ungdom-forløb

Frivillige fællesskaber

Københavnere har mange gode ideer til, hvordan man skal understøtte, at københavnere bidrager aktivt til at sikre mere og bedre biodiversitet i byen.

“Gør det lettere for byens borgere at engagere sig i det grønne, og lad økonomien følge med. Genopret frivillig koordinator-stillingen. Støt Lokaludvalgene og Miljøpunkternes grønne, borgerrettede arbejde.” (Mand, 46 år, Borgerpanelet.)

“Udnævn en frivillighedskoordinator” (Anbefaling fra workshop med grønne organisationer)

“Frivillighedskoordinator. En, der kan koordinere på tværs af det hele. Primæropgaven er at koordinere på tværs og lave samarbejdsaftaler, lette kommunikationen mellem aktører.” (Deltager på virtuel workshop for fagpersoner d. 7. september 2021.)

“Ansæt en stadsgartner, som kan sætte biodiversitet på dagsordenen og arbejde målrettet med det (...)” (Borgerinput fra Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe)

“En biodiversitetskoordinator, der arbejder på tværs af kommunens forvaltninger og samarbejder med private og virksomheder” (Deltager på konferencen d. 21. september 2021.)

“Måske man kunne oprette et frivilligt netværk af “naturbeskyttere” eller permakulturgrupper, hvor byfolk kan melde sig ind og på den måde være med til selv at vedligeholde de grønne områder” (Borgerinput fra Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe)

“Aktiver borgerne i frivillige naturplejegrupper og lær børnene om naturens betydning for mennesker.” (Borgerinput fra Digitalt spørgeskema tilgængeligt via hjemmeside og SoMe)

“Vigtigt, at København får en stadsgartner, som har overblikket og fagligheden. (...)” (Kvinde, pensionist, Borgerpanelet.)

“Jeg var formand for Fåregræsserlauget i Utterslev Mose, og vi var i chok, da koordinatoren blev nedlagt og vi fik besked på at slagte vores dyr. Heldigvis lykkedes det os at finde en løsning i sidste øjeblik.” (Deltager på konferencen d. 21. september 2021.)

Billede af: 8. classes elever, der lærer om Biodiversitet. Billedet er taget under Hørt ungdom-forløb

A vibrant meadow of wildflowers. In the foreground, there are several white daisies with yellow centers and bright yellow buttercups. In the middle ground, a tall, slender stem of a blue delphinium stands out. The background is filled with more green foliage and scattered flowers, creating a dense and colorful scene.

Afsluttende bemærkninger

Gennem borgerinddragelsen og dialogen med københavnerne har mærkesager som Amager Fælled, Stejlepladsen og Lynetteholm været nævnt i samtlige anledninger. Det viser et tydeligt billede af, at københavnerne bekymrer sig for deres by og i særdeleshed bringer disse områder frem, når emnet omhandler biodiversitet.

I denne rapport er konkrete lokaliteter ikke nævnt, da fokus er budskabet og, som københavnerne finder vigtige for Københavns fremadrettede arbejde med biodiversitet. Det mest markante og mest gennemgående budskab fra borgerne handler om at bevare og beskytte den eksisterende natur. Københavnerne holdninger, ønsker og input er inddraget som helhed frem for at være konkretiseret af enkeltsager. Dette skyldes, at fokus for denne rapport er at se fremad, hvorved borgernes idéer er inddraget i forhold til, hvad der kan gøres for fremtiden for at sikre, at biodiversiteten kan forbedres i København